

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soronként 10 kr-ért közölhetők.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábas garmond-sorért vagy annak terfogatáért 4 krajczár.
Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számíttatnak.
Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár helyegdíj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2 szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralekban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy apunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

A vidék és a képzőművészet.

Hazánk kulturális fejlődésében egyetlen egy ág sem emelkedett oly rohamosan, mint a képzőművészet. Ebben tagadhatatlanul nagy érdeme van a törvényhozásnak, mely segélyt a magyar képzőművészet iránt soha meg nem tagadta; de nagy érdeme van maguknak a művészeknek és a fővárosnak is. Sajnosan nélkülözzük azonban még mindig a vidéket, azt a vidéket, a mely mindig talpon van, ha a hazafias lelkesedés őt bármily célra felszólítja; nélkülözzük azt a vidéket, mely együtt tart és szokott is érezni a fővárossal a nemzeti kulturális kérdésekben; ez a

vidék ma még — mondjuk ki nyíltan — mindig bizonyos közönyösséggel viseltetik a képzőművészet pártolása iránt.

Az országos képzőművészeti társulat e közönyt akarta megtörni akkor, mikor elhatározta, — s most már több városban létesített is — hogy egyes nagyobb vidéki városokban képképzőművészeti rendez, mely képképzőművészeti azok számára létesítetnek, kik Budapestre hasonló kiállítások alkalmával fel nem jöhetnek, alkalmuk nyíljék a magyar művészet remekeivel és másfelől újabb alkotásaival megismerkedhetnek.

Voltak ily kiállítások Veszprémben, Szombathelyen, Kolozsvárt stb., de az eredmény meglepőleg csekély volt. Vidékünk előkelő, gazdag közönsége még mindig nem bír a kellő érzékkel az iránt, hogy házában, lakásának berendezésében mily hiányt jelez az a szép kép, a mely nem függ a falán.

A vidéken jó módú, művelt házakban a lehető legszebb, legdrágább butorizzal találkozunk; a lakás berendezése kifogástalan, a háztartás előkelő és sok pénzt felemésztő, a lovakra, kocsikra bőszesesen jut; de a legtöbb fényűzéssel ellátott helyeken is a szépet gyalázatos «Oeldruck»-ok csúfítják el, kirívó ellentétet képezve a szebb butorizzal többi ékességével.

Eszünk ágában sincs azt képzelni, hogy 3—400 forintos képeknek vételét minden tehetősebb vidéki gazda győzheti, de én csak azokról beszélek, a kik tehetnek, a kiknek, mint

a fentebbi példában mutattam, van érzékük minden szép iránt, csak a mi valamennyi szép között talán a legszebb, a mi bájta és varázst kölcsönöz az életnek: a képzőművészet iránt nincs.

Meg kell értetnünk vidéki intelligenciáinkkal, hogy az «Oeldruck» valóságos szegénységi bizonyítványa a házigazda izlésének; egy csinos aczél-rézmetszet ezerszer szebb és ezerszer alkalmasabb, de diszre is szebb és a házigazda izlésének kimutatására is alkalmasabb. Ily metszetek megszerzése a lehető legkönnyebb, ha a vidéki intelligencia egy-szerűen beáll a magyar országos képzőművészeti társaságába és évi tíz forinttal mint tag részt vesz tagsági jegyével minden évben a társulat által rendezett eredeti olajképek ki-sorsolásában, szabad bemeneti jegye van neki és családjának az összes tárlatokra és azon felül minden évben 4—5 gyönyörű kivitelű metszvényeket kap magyar művészek által kiállított nagy hatást keltett képekről.

Az idén például Benczur gyönyörű képeinek metszvényét kapják a tagok.

Ez a pár sor csak felhívás ohajtott lenni azon magyar vidéki intelligenciához, a melynek érdekelttségét — meg vagyok győződve — csak fel kell kelteni, hogy kész legyen a szép és a nemes meleg pártolására.

Fenyvessy Ferencz,
országgy. képviselő.

A „Székelyföld“ tárczája.

A leányrabló.

— Utazási élmény. —

(Németből.)

(Folytatás.)

— Molama csupán hiúságból vitte magával az umbrellát, — mondá Raffley Kaladihoz — hogy társnői előtt feltűnést keltsen. Menj, teremtsd elő az umbrellát, különben nagy baj lesz.

Kaladi távozott, mi pedig felkerestük a társaságot s épen jókor értünk oda, hogy az utolsó jelenetet végig nézzük.

Igen érdekes látvány volt. A sok alacsony tűz, melyet nappal alig lehetett észrevenni, vörös fényt vetett a társaságra; csend volt mindenütt, legfeljebb egy-egy rovar zümmögése hallszott.

Egyszerre puska-lövés s dobpergés törte meg a csendet; ez volt a jel a támadás megújítására. A hajtók nagy zajjal s lármával fogtak ismét munkájukhoz. A tűzre száraz galyakat vetettek, úgy, hogy nagy lánggal égett, csak a korral bejárata maradt sötétlen. Erre fordultak a megijedt elefántok s összetaposva mindent, mi utukba akadt; a bejárathoz közeledtek. Az első elefánt ugyan meghökken, a korral láttára, habozott néhány másodpercig, de aztán berohant a nyitott kapun; követte a többi mind.

A vadászok s hajtók a korral kerítéséhez rohantak, tüzet s fáklyát gyújtottak, úgy, hogy ezer

fáklyával velt körülveve a korral. Az elefántok vadul rohantak mindenfelé s megkísérlették az erős korlátot áttörni, de ott várták őket már a vadászok fáklyával s dárdával. Visszafordultak, a kör közepén megállottak, mintha csak tanácsot ülnének. Meg-megujtatták a rohamot, de mindig eredmény nélkül. A támadások ezért ritkábbak lettek, már csak egyesek próbálták meg, hogy valahogyan utat törjenek, végre az egész csorda összehúzódva, nyugodtan állott a kör közepén.

Erős őrséget állítottak a korral körül; a többi teendőket másnapra halasztva, a társaság visszavonult.

Raffley első kérdése, a mint a szobájába lépett, Kaladi után volt intézve. Senki sem látta őt, ezért az angol igen rosszkedvű volt.

— Charles, fogad-e?

— Mi fölött?

— Hogy annak a tizenhárom gazembernek szerepe van az umbrellám eltűnésében.

— Miből következteti?

— Nem következtetem, csak sejtem, sejtelmem pedig rendszeren be szokott következni. Fogad-e?

— Nem szoktam fogadni. De itt jön Kaladi!

Csakugyan Kaladi lépett be; haja borzas, ruhája rongyos vala, egész teste csupa víz.

— Sir, — kiáltá térdre borulva — sir, csak egyedül ön segíthet rajtam.

— Milyen segítségre van szükség?

— Molamát elrabolták, Molamát, életem csilagát.

— És vele együtt az umbrellám is? Halál a rablókra! Honnan tudod, hogy Molamát elrabolták?

— Azoktól a leányoktól, kik a rablótól megszöktek.

— És kik voltak a rablók?

— Egy kínai s tizenkét malaji.

— Látja, Charles, megnyertem volna.

— Ugy látszik.

— Nem úgy látszik, hanem úgy van; sejtelmem nem csal. Kaladi, mondd el az egészet.

— A korral körül futkostam s kérdezősködtem Molama után. Itt meghallottam, hogy a többi leányokkal az erdő felé ment. [Nem messze nagyobb embertömeget vettem észre. Oda futottam. Két leány panaszkodott, hogy az erdőben megtámadták őket, kettőjüknek sikerült ugyan menekülni, de a többit elhurcolták. Molama is köztük volt, s nála volt az umbrella.

— Charles, — kérdé az angol — hallotta-e, hogy mit mondott az én kormányzóm?

— Hallottam.

— Tudja-e, hogy kik azok a rablók?

— Az a kalózbanda, mely nőket gyűjt számára egy magános szigetre.

— Náluk hagyjam-e az umbrellám?

— A hogy tetszik.

— Charles, bucsuzzék el a kormányzótól, mert egy óra múlva indulunk. Csínáljanak ők elefántjaikkal a mit akarnak, nekem sokkal kedvezőbb a chair-umbrellám.

Különfélék.

— **Kézdí-Vásárhely** város képviselőtestülete folyó hó 10-én gyűlést tartott, melynek tárgyai közül kiváló érdekléssel bírt annak bejelentése, hogy a nagyméltósági vallás- és közoktatásügyi miniszter elhatározta, hogy Kézdí-Vásárhelyt egy polgári fiúiskolát fog felállítani azon esetben, ha a város a dologi kiadásokat fedezi. E tárgyban — mint annak idejében jeleztük volt — a tanács és felső-népiskolai gondnokság együttes ülést tartott, melyben véleményeztetett, hogy a dologi kiadások fedezése iránt a megye lenne megkeresendő, hogy mint eddig a felső-népiskolánál, úgy a polgári iskola dologi szükségleteit is a megyei tanalaphoz fedezze. Ezen véleményt a képviselőtestület is elfogadta és a felterjesztéssel a tanácsot bízta meg. Napirendre volt kitérve a mai gyűlésre a Cserey-telek megvásárlása feletti tanácskozás is, azonban a képviselők kellő számban nem lévén jelen, egy 30 napra összehívandó újabb gyűlésre tűztették ki.

— **Elöléptetés.** Az igazságügyminiszter Vajna Vincze s.-szentgyörgyi járásbírói jegyzőt a tordai kir. törvényszékhez jegyzőnek nevezte ki. Gratulálunk a megérdemelt előléptetéshez!

— **Időjárásunk** olyan, melyről sem jót, sem rosszát mondani nem lehet. Derűs is, borús is, szeles és csendes is, pityereg és mosolyog, már a mint ő nagysága szeszélye hozza magával, de egyikben sem állandó. Ugy-ugy neki kászolódik, hogy az ember esőernyő nélkül meg nem mer indulni, de azért az eső mindig elmarad. Ha a növényesület meg nem könyörül, talán soha sem lesz esőnk!

— **Halálozás.** Az alcsernátoni Vajda-családnak gyásza van; Vajda Amália folyó hó 10-én hosszas szenvedés után elhalt. Részvétellel közöljük a család által kibocsátott következő gyászjelentést:

«Alattitartak a maguk és számos rokonok nevében mélyen megrendült kebelbeli tudatják a forrón szerető gyermek, önfeláldozó testvér és jó rokon alcsernátoni Vajda Amáliának 35 éves korában hosszas és kínos szenvedés után tudóvász következtében folyó hó 10-én történt gyászos elhunytát. Hült tetemei folyó hó 12-én délután 2 órakor a ref. egyház szertartása szerint az alcsernátoni köztemetőben fognak örök nyugalomra helyeztetni. Emléke legyen áldott, nyugalma örök! Alcsernáton, 1891. július 10. Özv. Vajda Zsigmondné szül. Cseh Agnes, mint anyja. Vajda Ida férj. Cseh Lajosné, Vajda Juliánna, Vajda Gyula és Vajda Klára, mint testvérek.

— **Jubiláris ünnepély.** Az Orbai-járási közönsége szeretett főszolgabírája Hollai Attila ur 10 éves hivataloskodásának emlékére Kovászna 1891. július 18-án jubiláris ünnepélyt rendez. Az ünnepély programja: 1. Délután 10 órakor az egyes hatóságok és testületek üdvözlése a megállapított

Bármennyire szerettem az elefántvadászat végett is meglátni, Raffley kedvéért mégis elindultam.

Egy hordozható csónak állott rendelkezésünkre, melyet hat ember vállán vitt a folyóhoz.

A kormányzó nem vette szívesen távozásunkat, s ajánlott fel nagyszámú kíséretet és segítséget. Mi ezt visszautasítottuk, kérvén őt, hogy csak bízta ránk a rablók üldözését.

— Vigyenek fáklyákat magukkal — tanácsolta a kormányzó — s keressék fel azt a helyet, hol a leányokat megrohanták és onnan könnyen követhetik a nyomukat.

— Felesleges, — válaszolta Raffley — hogy hová mennek, azt úgy is tudjuk és hogy megkapjuk, oly biztos, mint hogy itt állok. Vagy talán fogadunk?

— Száz fontot állítok, — mondá mosolyogva a kormányzó — hogy nem kapják meg őket, ha tanácsomat meg nem fogadják.

Raffley az ellenkezésre 500 fontot állított.

Az éj sötét volt, de fáklyák segélyével megkaptuk azt a helyet, hol a két rejtett csónakot hagytuk volt.

A hordozható csónakot vizre bocsátottuk. Mi hárman és két evezős elhelyezkedtünk benne, mely utóbbiak a folyó menetét oly jól ismerték, hogy nyugodtan bízhattuk magunkat rájuk.

(Folytatása következik.)

sorrend szerint, 2. Délután 1 órakor a kaszinó vendéglőjében társas ebéd, melyre a jegyek előre váltandók július 15-én déli 12 óráig Ebergényi Gyula gyógyszerész urnál. Jegyek ára személyenként zenedíjjal együtt 1 frt 60 kr. 3. Estve 9 órakor fáklyás menet. Kik tévedésből külön meghívót nem kaptak, ezen közleményt sziveskedjenek annak venni és megjelenésüket bejelenteni. A társas ebédhez a zenét Bónis Gyula s.-szentgyörgyi jóhírnevű zenekara fogja szolgáltatni.

— **Haynald Lajos temetése.** Haynald Lajos katonai borbork-érseket a hó 8-án tették örök nyugalomra, a kalocsai főszékesegyház sírboltjában. Az ország gyásza nyilatkozott meg e napon. Messze vidékekről érkeztek küldöttségek, a különböző vallásfelekezetek, testületek, társadalmi és jótékony egyletek, hatóságok képviseltették magukat, hogy leróják kegyeletük utolsó adóját. Már a kora reggeli órákban sorakoztak a különféle testületek, egyletek, megyei és városi küldöttségek a kastély elé. A papság egyházi ornátusban vonult a székesegyházból a kastélyba, a hol Schlauch Lőrincz püspök csatlakozott hozzájuk. A kopersót először a kastélyban szentelte be Schlauch püspök Latinovics Gábor és Mayer Béla címzetes püspökök, Boromissza Tibor apát, Jankovich plébános, Zittl Róbert prépost, temerini plébános, Appledé apát, zentai plébános, Libriefer, dr. Schwaiger infulista és Boromissza István czeremoniarius asszisztenciája mellett. Ezután megindult a gyászmenet a főszékesegyház felé. A zenekart a tanítványok növényekéi és az ország különböző részeiből érkezett nagy számu küldöttségek követték. Ezek után Schlauch Lőrincz püspök fényes segédlettel s az udvari papok, a kik az elhunyt főpap borborki kalapját és összes érdemeit vitték borborkarson párnán. A kopersót 12 főegyházmegyei pap vitte. Közvetlen a kopersó után haladt gróf Hunyady Kálmán őfelsége képviselője, gróf Csáky Albin, báró Fejérváry Géza, Josipovich Imre miniszterek; a főrendiház képviselőitében: gróf Zichy Nándor, gróf Cziráky Antal, gróf Batthyányi József, gróf Majláth József és Gervay miniszteri tanácsos; a képviselőház küldöttsége: Gajáry Ödön, Latinovics Ernő, Koczár Zsigmond, Rossival István és Almásy Sándor orsz. képviselők; Lohkowitz Rudolf hg hadtestparancsnok, Rohonczy, br. Vay, Steinitzer és báró Lederer ezredesek; az akadémia részéről dr. Szabó József; a földhitelintézet részéről Forster Gyula miniszter, tanácsos és dr. Hajduska Emil. A mikor a gyászmenet a főszékesegyház felé megindult, megkondultak az összes harangok. A kopersót a főszékesegyházban díszes ravatalra helyezték, a melyet koszorúk özőne borított. A kopersón az elhunyt infulája, a kehely, a borborki palást és a brevárium volt elhelyezve, oldalt az apostoli kereszt és a dombormű aranyozott pástörbort állott. Az abszolutciókat Schlauch pontifikus püspök fejezte be. Azután beszentelte a kriptát és a kopersóvívő 12 pap leemelte a kopersót a ravatalról és azt a Miserere éneklése közben lebocsátották a sírhelyre, a melyet azonnal befalaztak. A szokásos innak elmondása után a gyászszertartás 3/4 órákig véget ért. Déli 12 órakor az érseki palotában 70, a nagy-szeminariumban 60, a kis-szeminariumban és a kaszinóban 100 terítők ebéd volt. A vendégek legnagyobb része délután elutazott.

— **A legérdekesebb kiállítás.** Hentaller Lajos orsz. képviselő és Franck Béla által sok évek óta gyűjtött és kiválóan érdekes 1848—49-es gyűjtemény kiállítása néhány nap múlva a fővárosi vigadó több termében megnyílik. E nagyon érdekes kiállítás tartalmazza — és ugy szólna majdnem egész teljességgel — mindazokat a képes ábrázolokat, melyek az 1848—49-iki szabadságharcunkról s annak szereplőiről hazánkban, Európában és Amerikában felkutathatók és megszereshetők voltak. E gyűjteményben 1600 (egy ezer hatszáz) kép van mindenféle fajtájú és nagyságu olajfestményektől kezdve a fényképekig meg a metszett vagy litografált képekig. Érdekes és főleg jellemző, hogy e gyűjteményben 205 kép Kossuth Lajost ábrázolja és hogy mind a 205 Kossuth-kép más-más nyomtatásban megjelent kép s legnagyobb része külföldi származásu. Az egész a legváltozatosabb és legérdekesebb quodlibet, igazán szemléltető kommentárja annak a frappans hatásnak, a melyet szabadságharcunk az egész mivel világra tett. E jeles kiállításnak érdekesebb tételére Pázmány Dénes és gróf Károlyi Gábor orsz. képviselők is közreműködnek és a birtokukban levő 1848—49-re vonatkozó tárgyakat szintén kiállítják. Gróf Károlyi Gábor ezen felül a kiállításnak engedti át Kossuth ama legnagyobb életnagyságu képét is, a melyet az ő megrendelésére Karlovsky Bertalan Párisban élő híres magyar művész festett most. E kiállítás rendezői kérik egyttal az egész hazai közönséget, hogy a birtokukban levő szabadságharczi emlékeket a kiállítás tartamára viszontszolgáltatni vagy meghatározott díjért átengedni sziveskedjenek. Minden ilyen küldemény Hentaller Lajos orsz. képviselő és Franck Béla uraknak Buda-

pest V. ker. fővárosi vigadóba czimzendő. A legcsekélyebb kiállítható tárgyat beküldő is egy életnagyságu fénykép imitációt kap Kossuth vagy valamely jelesebb költőnek arcképéből. A kiállítás befejeztével pedig a gyűjtemény tulajdonosai több száz darab érdekes tárgyat, ugymint nyomtatott és festett képeket, plakátokat, fegyvereket stb. ajándékoznak a budapesti, kolozsvári, aradi, kassai stb. olyan muzeumoknak, a hol 1848—49-iki ereklyék is vannak. A kiállítás sikerére főltöttebb kíváncsok volna, ha abban festő és szobrász művészeink is részt vennének annál inkább, mert most nyílik először alkalom annak a bemutatására, hogy történelmünk egyik legjelentősebb epizódja a hazai képzőművészetet hogyan inspirálta. Különben igen kiváló művészek, mint: Zala, Roskovits, Stettka, Margittay, Spányik stb. megígérték, hogy fognak kiállítani képeket.

— **Maros-Vásárhelyről** írják a hó 7-éről: Berenczey ügyében ma reggel 8 órakor folytatták a tanuhallgatást, majd Gyárfás kir. ügyész tartotta meg vádbeszédjét, mire Eötvös Károly mondta el nagyszabású vádbeszédjét, a melyet a közönség megjelzett. Esti 7 órakor hirdették ki az ítéletet, mely szerint Berenczey a büntető törvény 290. §-a értelmében vétkez gondatlanság által okozott emberölés vétsége miatt másfél évi fogházra, 115 frt perköltségek megtérítésére és idősb Barczki részére 50 frt megfizetésére ítéltetett. A vádlottat a hatóság elleni erőszak vádjá alól fölmentették. A törvényszék helyt adott a védő ama kérelmének, hogy Berenczey szabadlábra helyeztessék. Védő és ügyész az ítélet ellen fellebbeztek.

— **A román udvar házassági terve,** mely legutóbb oly élénk izgatottságot keltett Romániában, ugy látszik, még nincs végleg elintézve, ha a trónörökös elutazása következtében az ugy nyugodtabb stádiumba lépett is. A bukaresti Lloyd állítólag arról értesült, hogy Károly király Sigmaringenbe készül, hogy fivérével értekezzen. Ha Ferdinánd trónörökös megmarad szándéka mellett és a Vacarescu kisasszonytól való válás egészségének ártalmára volna, az egybekelés meg fog történni. Ebben az esetben a trónörökös öccse, Károly herceg lesz a román trónörökös. A Lupta szerint a kérdés még nincs megoldva semmiféle irányban. Ferdinánd herceg és a királyné eredeti álláspontjukhoz ragaszkodnak. Az elutazás volt az egyetlen engedmény, mely azonban nem jelenti a terv elejtését, hanem az ellenséges érzületű politikusok megnyugtatóját okozza. Minden jel arra mutat, hogy Vacarescu kisasszony, ki jelenleg Szinaiban van a királynénál, megmarad udvarhölgynek. Más hír szerint Vacarescu kisasszonyt a legutóbbi események annyira megrendítették, hogy egy időre visszavonul a Vacarescu birtokra (Dimbovica) és aztán Romába megy. Azt is beszélik, hogy Hohenzollern Lipót herceg kategorikusan a házassági terv ellen nyilatkozott és írásban mondott köszönetet a kormánynak az ez ügyben követett magatartásáért. — Ujabbban az Extrablatt jelenti: A Timmes egy bukaresti távirata szerint Ferdinánd trónörökös kijelentette, hogy inkább lemond a trónöröklésről, semhogy Vacarescu kisasszonytól lemondjon, a ki még mindig Bukarestben van. A trónörökös atyjának, valamint nagypénjének, a flandriai grófnak befolyása és rábeszélései hiábavalók voltak, mert a trónörökös ragaszkodik elhatározásához. A román kamara most arra gondol, hogy Ferdinánd öccsét, Károly Antalt válasszák trónörökösnek.

— **Vacarescu Helén.** A román királyné udvarhölgyét, Vacarescu Helén kisasszonyt, ki szívrégénye által az egész világ figyelmét magára vonta, mint költőnő és Carmen Sylva dolgozó-társát már hosszabb idő óta szélesebb körökben ismerik. „Chants d'Aurore” című költeménykötetét a francia akadémia díjjal jutalmazta. Vacarescu kisasszony atyjának a Dimbovita völgyében fekvő birtokán növekedett fel, s ott gyermekkorától érintkezett a néppel s elleszte dalait. A román cigányok nem túrték, hogy dalaik följegeztessenek; mihielyt valaki papíros szedett elő, a dalnokok elhallgattak. Vacarescu kisasszonynak, kinek szülei gyakrabban hívták meg házukba a kobzarokat, hogy rögtönzéseiket hallgassák, sikerült dalaikat leírnia. A fiatal hölgy akkor már magára vonta volt saját költeményeivel, nevezetesen a fentebb említett kötettel a román királyné figyelmét. A mint a királynénak 1888-ban ama Dimbovita-völgyi népdalokból többet bemutatott, a királyné azonnal felismerte ezeknek nagy költészeti értékét. A dalokat Vacarescu kisasszony most szorgalmasan mind összegyűjtötte, s a királyné nemtré fordította és „Dalok a Dimbovita-völgyből” cím alatt kiadta. A királyné előszavában a következőket mondja: „E csodás dalok értékes leletet képeznek, s valóságos eseményt a költő és gondolkodó világban. Négy évig gyűjtötte a fiatal költőnő dalokat atyja birtokain, a paraszt nők, a lantosok ajkairól a fonóházakban, az aratásnál, a temetéseknél, a bölcsőnél, a cigányoktól és jósnőktől, a táncznál és az ivásznál, fáradatlan türelemmel. Az Indiából, Arabiából és a

magas északról származó dalok legjavához sorozhatók. Gyermekei tisztaságukban valóéggal magasztosak, s minden földi bajban vigasztalást képeznek. Bungert Agost e dalok nagy részét megzenésítette, s estélyein a királyné, a ki énekelni is szokott, ezeket énekelte a legszívesebben.

— **Románia és az új vámtarifa.** Az 1890. év volt az utolsó, melyben a vámháboru miatt az osztrák-magyar monarchia áruai elmaradtak Romániából. A nagy mértékben sujtott termékek és fogyasztók érdeke ezzel ismét egy lépéssel előre haladt, mert az kétséget sem szenved, hogy Ausztria-Magyarország, mint legközelebb álló piac, régi pozícióját ismét visszanyerheti. A román fogya-ztók szívesebben fizetik meg az osztrák-magyar termékeket olcsóságuknál és jóságuknál fogva, mint a messze eső és sok költséget kívánó angol, vagy német piacokról szállított cikkeket. Ma már, a mikor még csak néhány nap választ el az új tarifa életbelépésétől, a mely nem tesz kivételt az áruk-nál, de egyforma vámtételt szab a bevételre kerülő cikkekre, mindenki nagy jövőt jósol az osztrák és magyar iparcikkek forgalmának. Természetesen a kormány is éber figyelemmel fogja kísérni a beálló változásokat s akként foglalt állást a monarchiával szemben. Romániának feltétlenül érdekében áll a monarchiát megnyerni, s ha Magyarország és Ausztria engedékenyebbek lesznek s hajlandók a románokkal ismét alkudozásokba bocsátkozni, akkor bizonyosra vehető, hogy a vám- és kereskedelmi szerződés útján a legerősebb gazdasági kapocs fog létre jöni a monarchia és Románia között. A román autonóm tarifában több árucikkkel a kormány a kedvezményt nyújtott árukhoz képest jelentékeny vámemelést eszközölt; nevezetesen a gyapotárunknál, szövőárunknál, cipőárunknál, posztó, ruha, cukor, üveg, porcellán, rövidárunknál stb. — Tekintve azt, hogy Romániának tetemes bevétele van az említett cikkek-ből s e cikkek a monarchiában is előállítatnak, első sorban is ide a legnagyobb kontingens tőlünk fog érkezni. Románia bevétele az utolsó években a monarchiából csökkent: de kivitele hozzánk még jelentékenyebben hanyatlott. Romániának érdekében áll kivitelét emelni s ezt csakis úgy teheti, ha a monarchia is megnyitja előtte kapuját s felesleges termékeit beereszti. Gabonájának piacra nem igen van szüksége, de annál inkább állatforgalmának és állati termékeinek. — Gabonakivitele már a minimumra csökkent, pedig, ha tekintetbe vesszük, hogy Romániának szép számú állatállománya van, könnyen érthető, mily nagy anyagi veszteség, ha még ponton áron sem értékesítheti feleslegét.

— **Öngyilkos báró.** E hó 7-én temették el az összes társadalmi körök élénk részvétele mellett a fiatal báró Berecnyit; a temetésen a 6. sz. dragonyos ezred tisztjei is testületileg jelen voltak. Szívszaggató látvány volt, amint az elhunyt ifju agg szülői könyezve és zokogva kísérték a gyászmenetet. A holttest boncolása minden kétségen felül kiderítette, hogy a fiatal báró erőszakos módon vetett véget életének. Az öngyilkosság oka még nincs kiderítve.

— **A villamos kivégzésnél** Sing-Singben három elítélt eszántan és nyugodtan viselte magát, csak az utolsó, egy Jugiuro nevű japán szegült ellen és tusakodott a börtönőrökkel. A halál a kivégzettek mindegyikénél nyomban beállott a villamos áram megindítása után, anélkül, hogy a kivégzettek a fájdalmasabb jele mutatkoztak volna. A készülék teljes rendben működött. A tanak a halotaszemle megjejtése előtt nem távozhattak el a kivégzés színhelyéről.

— **Köszönetnyilvánítás.** A háromszék-megyei Erzsébet árvaleány-nevelő intézet folyó tanévi záró vizsgája alkalmával úgy a városi, mint a vidéki közönség szíves megjelenésével megmutatta azt, hogy élénk érdeklődéssel viseltetik az intézet haladása iránt. Nemes szívű pártfogói ez intézetnek, mint máskor, úgy ez alkalommal is kegyes adományokkal fokozták az árvák örömeit és munkakedvét. Adományok: Báró Szentkeresztly Stephanie int. elnök 10 drb jutalom-könyv, Báró Szentkeresztly Irén 2 ftt, özv. Potsa Jánosné 3 forint, mélt. özv. Cserey Jánosné 4 ftt, Ponory Sándorné 5 ftt, özv. Hankó Lászlóné 1 ftt és 2 drb jutalom-könyv, id. Tóth Istvánné 2 ftt, M. Székely Jánosné 1 drb jutalom-könyv, özv. id. Pap Andrásné 1 ftt, egy hallgató Tóth Ilka bejáró növendék megjutalmazására 1 ftt, szintén egy hallgató Jancsó Irén, Nagy Irén és Könczei Arankának egy-egy diszes jutalom-könyv. Midőn a fokozatos fejlődés útján haladó intézetünk és árváink iránt tanúsított ez elkötelező szívesseget megköszönjük, egyszerűsmind kérjük, hogy magas pártfogásukat, támogatásukat ezután se méltóztatassanak tőlük megvonni. K.-Vásárhelyt, 1891. jul. 10. Székely János ref. pap, iskolasz. elnök. Nagy Károly iskolasz. jegyző.

— **Nyilvános számadás és köszönet.** A kézdi-vásárhelyi Öltőegylet által ez évben rendezett tárlat alkalmával a következők szíveskedék felülfizetni: Hassák Vidor 1 ftt, Jankó Antal 95 kr, Bencke Lajos 75 kr, id. Tóth Istvánné, Császár

Lukács 55—55 kr, Wittmann Ágoston, Deák Mihályné, Gál Gáspárné 50—50, ifj. Tóth István, Kovács Elek 45—45 kr, László József 40 kr, Bálint László, Bíró Agnes, özv. Ficzus Mártonné, Lipták, Csabai 35—35 kr, Gyermin Miklósné, Wintendorfer Emma 30—30 kr, özv. Fejér Lukácsné, Jancsó Imre, Nagy Károly 25—25 kr, Bándi Istvánné, Elekes Béláné, Bors László, Gál Lászlóné 20—20, Dr. Balog Vendel, ifj. Dávid Istvánné, Benkő Gyuláné, Medvés Györgyné, Tamás Dávid, Fülöp Sámuelné, Fejér Vilma, Dávid Gyuláné, Dávid Papi, Mátis Józsefné, N. N. Császár Francziska, özv. Fejér Jánosné, Dávid Jánosné, Mátis József, Ruzs Pál, Czeiz Mártonné, Balogh Ignác, Piblinger Gyula, Gróf Regina, Kósa Mari, Feil Ede, Novák Sándorné, Dávid Mari, Fejér Papi, Gábor Péter, Dávid Kata, Krinczki Károlyné, Jancsó Sámuelné, Benkő Gyula, N. N., X. Y., Jakab Ferenczné, Pap Adolfné, Kovács Ferencz, Pap János, Soljom Géza, Albert Irma, Jánosi Antal 15—15 kr, Török Sándor 14 kr, Wertán Jánosné 13 kr, Mágóri Józsefné, Jakab Istvánné, Wertán Béliné, N. N. Mágóri Anna, N. N., Jakab Károlin, Jakab Katinka, Bálint Kálmán, Wertán Mariska, Pál Antal 10—10 kr, Szőke Miklós, Wertán Andrásné, Jancsó Venczel, Piblinger Thekla, Nagy Gyuláné, Lőrincz Lajos, Bara Ferencz, Ambrus Ferencz, Mányó Albert, Nagy Mózesné, Benkő Pálné, Tóth Mihályné, Bányainé, Hájja János, Kerekes Sándor, Kozma Péter, Farkas Lajosné, Borzsovai, Pap Mari, Gyárfás Borbála, Papp Andrásné, Szőcs Etelka, Wertán Gizella, Ruzs Pálné, Erős Jánosné, Dombi Lászlóné leányával, Burgó Mihály, Kelemen Borbála, Wertán Fanni, özv. Rácz István, Medgyaszai István, Gál Gáspár 5—5 kr, Fodor László 4 kr. Összes bevétel volt 30 ftt, mely az egyleti pénztárba elhelyeztetett. Fogadják a kegyes feülfizetők meleg köszönetünket. Kézdi-Vásárhelyt, 1891. július 3-án a tárlat-rendező bizottság nevében: Bálint László főesperes, egyli. igazgató. Welnreiter Györgyné r. biz. másod elnök. László József egyli. főjegyző.

CSARNOK.

A gólyához.

T o m p a M i h á l y t ó l.

(Szeptani méltatás.)

(Vége.)

7. Sokra sír, sokra vak börtön borúl,
Kik élünk, járunk, búsan, szótlanul;
Van, a ki félkél és sirván megyen
Új hont keresni túl a tengeren.

E stropha nagyon festői és szemléltető; az első sor alliterációja mintha éreztetné a börtönöknök kongó, dohos szobáit, hová a honfiakat hurcolják. Börtön borul, nemde mintha hallanók a börtön monoton, kongó hangját? Tovább menve, meghatottan érezzük e versben azt a bus, csüggedt mozgást, mely a levertség első perczeiben a nemzeti életben észlelhető vala. A lomha járás-keles, utrakészüődés e zavart kor nagyon találó képe.

8. A menyasszony meddőségért eped,
Szüle nem zokog holt magzat felett,
A vén lelke örömmel etelék,
Hogy nem kell élni már sokáig.

Mint a költemény első részében láttuk, a honköl- és belvilága valának ha nem is ellentétbe, de logikai egymástutánba helyezve; ezt találjuk itt is. Az előbbi versszak a haza zavarodott állapotát festé, ez utóbbi a nemzeti csüggedést, s mind a kettőben részletezve a hatás kedvéért, hogy a festői vonások jobban kidomborodjanak. Mindenkinek a halált várja, a nő nem oajt szülni, s a halottat nem siratja senki; a hajlott koruak örvendenek, hogy oly közel állanak a sirhoz.

Ime az élet és halál fogalma egymással szemben; s ha a halál helyett a tulvilági életet vesszük, mindjárt felébred bannunk az Istenben való hit eszméjé. Láthatjuk tehát, mint fennebb is megjegyeztük, hogy Tompa, hol oly közel állanak a csüggedéshez és reményvesztettséghez, a hit sugárával gyújtja meg a remény már-már kialvó lámpáját.

9. Beszélj el... ah... gyalázat reánk!
Nem elég, hogy mint tölgy kivágatánk;
A kidőlő fában örök szű lakik...
A honfi honfira vádaskodik.

Nincs összetartás, az előbb jelzé; aztán mintegy ennek tudva be sorsunkat, egy pár mesteri vonással ecseteli eredményét. Ez utóbbi közbevetés által a megszakitott eszménemet folytatja a két utolsó, illetve a 9. és 10. versszak első sorában, s kimond egy oly ítéletet, mely látszik, hogy fáj neki, s habozik is kimondani, de fájdalom

mélyebb és igazabb, szentebb az ügy, melyért szót emel, semhogy az igazságot elhallgathatná. Kimondja: gyalázat reánk! S melancholikus fájdalommal folytatja tovább, hogy miért. Nem volt elég, hogy az ellenség vágta nemzetünk életfájának gyökerét, a haza hálátlan fia belül maguk is rongálák. Ez fáj erősen a költőnek. Nem oly fájó a seb, melyet ellenség ejt, mint a mit rokon kéz mére ráuk. Ime ez az alapeszme, ezen sarkallik az egész költemény, s ebből, mint magból, egy egész nemzet katasztrófája fejlődik ki. Ez fájdalomnak alapja. De Tompát még ez sem bírta megtörni; lelkének nagyságát egész miségigben feltárja a három utolsó sor.

10.
Mégis ne szóljon erről ajakad,
Nehogy, ki távol sir e nemzetet;
Azt megutálni kénytelen legyen!

Látja a nemzet pusztulását, az ország romlását; tudja, érzí az okát, s még sem fogja el sem gyűlölet, sem csüggedés; van reménye az isten igazságában, s ebben tanít minket is remélni. Ne mond el mégse, kéri a gólyát, hisz még megutálnak a nemzetet; érezzük jól az utógondolatot, mert van még remény, hogy jobbra fordul, új nap derül fel a szenvedő hazára...

Láthatjuk mindezekből, hogy mily tárgyilagosak Tompa eszmái, s mégis mily költőiek; mily eszmei emelkedettség és mégis szerves összefüggés; mily mesteri vonások, mily találó képek; mily összhangzás eszme és alak között; mily meghatározó ellentét kül- és belvilág között.

Nyelve nem kel versenyre a viharral, de nem is sir szelől módjára; csendes, naiv, gyönyörködtető, magyaros és kifejező.

Egy nemzet veszteségén busong, s nem panaszkodik a pokol fájdalomával az igaz ügy dalosa, s nem kiált boszuért az Égbe, hanem csak remélni tanít benne. Nem másban keresi az okot, hanem önmagunkban. Csak egy mélyen érző költői kebel képes az igazságot a képzelet játékaival úgy át-szöni, hogy végletekbe ne essék, hanem mindig azon az uton maradjon, melyen oktat és gyönyörködtet.

Ilyen Tompa minden hazafias költeményében, s így ebben is; nem beszél szertelenségeket, hanem igazságot költői mezben; nem a világfájdalom alaphangja, hanem a csendes, mélabus, merengő bánat. Méltán mondhatjuk e költeményét a csüggedt kor képének, melyet Tompa szelid lelkének reménysugara aranyoznak be.

Bába Pál.

271-ik közlemény

a háromszék-megyei „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet javára Gidófalván tett szíves adakozásokról.

Vas Dénes 1 kr, Novák Sándor 2 kr, Utó Zsigmond, Csutak Mihály, Prázmár József 4—4 kr, Edestány, Csizsér Pál, Gelei Dénes 5—5 kr, Kató József 10, Vitályos Béla 30 kr, Pávai 50 kr, Miskolci György 20 liter buza, Orbán Gergely, Kövér Ferencz fél-fél l. Mándel László, Imre Gábor, Orbán György, Szőcs Károly, Koroda István, Vitályos József, Fazakas József, Fazakas György, Simon György, Pírbát Sándor, 1—1 l. rozs, Vitályos Dénes, Balog László, Csutak József, Vitályos Ferencz, Tóth István, Csulak Sándor, Csulak Károly, Molnár Antal 2—2 l. rozs, Nagy Dénes 4 l. rozs, 1 l. árpa Molnár Ferencz, Fazakas Ferencz, 1—1 l. árpa; Ovári Antal 2 l. Zajzon Zsigmond 1 l. lencse, 1 l. fuszulyka, 1 koszorú hagyma, Vitályos György, Szakács György, Vitályos László, Jancsó Sándor, 1—1 l. Simon Ferencz, Bartók László fél-fél l. t. buza, Vas Dénes 4 l. Fazakas Sámuel, Zajzon Zsigmond, Zsigmond Ferencz, Fazakas Dávid, Fazakas László, Vitályos Károly, Koneza Dávid 1—1 l. Magyar Károly, Ferencz János, Jancsó László, Albert János 2—2 l. fuszulyka, Kicsi András, Jancsó Elek, Jancsó Aron, Ferencz Gábor fél-fél l. fuszulyka; M. Károly 1 v. pityóka Vitályos György, Vitályos Antal, Fazakas Antal, Korondi István, Vitályos József, Zajzon Zsigmond, Jancsó László 1—1 koszorú hagyma, Fazakas Antal, Magyar Károly, Albert János 2—2 koszorú hagyma.

Fogadják a nemes szívű adakozók az árvák nevében kifejezett hálás köszönetünket.

Kézdi-Vásárhelyt, 1891. jan. 10.

Br. Szentkeresztly Stephanie,
elnök.
Székely Málvin,
jegyző.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos
Ifj. Dobay János.

Szám 1793/1891.

tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a királyi kincstár végrehajthatónak ikafalvi Dezső András jogutóda végrehajtást szenvedő elleni 9 frt 52 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő Ikafalva községében fekvő, az ikafalvi 24. sz. tjkvben foglalt 28.29. hr. sz. alatti 411 forint, 498. hr. sz. alatti 14 forint, 716. hr. sz. alatti 11 forint, 10.58. hr. sz. alatti 4 forint, 2987²/₂, 2988. hr. sz. alatti 3 forint becsértékű ingatlanokra az árverést a fennebb ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi július hó 17-ik napján délelőtti 9 órakor Ikafalva község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Kézdi-Vásárhelytt, 1891. évi ápril hó 8-ik napján.

Gaál István,
kirendelt egyes bíró.

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

Menetrend.

Érvényes 1891. június hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1891. június hó 1-től.

A l l o m á s o k				A l l o m á s o k			
Vegyes vonat		Sze-mély-vonat	Gyors-vonat	Vegyes vonat		Sze-mély-vonat	Gyors-vonat
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)			Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Szeben felé)	(érk. ind.)	12.53	
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)	4.20	7.23		(ind.)	10.31	1.18
Botfalva	"	4.48	7.47	2.48	(érk. ind.)	12.28	2.49
Földvár	"	5.07	8.03	Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(ind.)	1.08	3.47
Mogyorós	"	5.26	8.23	Nagy-Enyed	(ind.)	1.35	4.07
Apáczs	"	5.42	8.37	Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vásárhely felé)	(érk. ind.)	2.21	4.40
Köpecz	"	6.02	8.57		(ind.)	2.31	4.52
Ágostonfalva	"	6.09	9.04	Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)	3.08	5.20
Alsó-Rákös	"	6.26	9.20		(ind.)	3.18	5.26
Homoród	"	6.55	9.46	Kolozsvár (vendéglő)	(érk. ind.)	5.14	6.52
Kacsa	"	7.12	9.59		(ind.)	6.08	7.40
Bene	"	7.32	10.20	Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. ind.)	10.44	11.51
Erked	"	7.52	10.36		(ind.)	11.04	12.09
Héjasfalva (elágazás Sz.-Udvarhely felé)	"	8.23	11.03	Budapest	(érk. ind.)	6.35	8.40
	(érk. ind.)	8.46	11.19				7.30
Segesvár (vendéglő)	(ind.)	8.53	11.29				
Medgyes	(ind.)	10.09	12.37				

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d. u. 12.20 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5.15 perczkor.

Héjasfalva—székelyudvarhelyi vasut.

Héjasfalva	indul délelőtt 12.04	Székely-Udvarhely	indul délután 3.15
Székely-Keresztur	12.40	Bögöz	3.45
Nagy-Galambfalva	1.19	Nagy-Galambfalva	4.11
Bögöz	1.37	Székely-Keresztur	4.48
Székely-Udvarhely	érkezik reggel 2.11	Héjasfalva	érkezik este 5.22

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.